25.4.2025
Lausunto

Lausuntopyynnön diaarinumero: Sosiaali- ja terveysvaliokunta tiistai 29.04.2025 klo 10.00 / HE 16/2025 vp

Asia: hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnon tiivistelmä:

1) Vastoin hallitusohjelman keskeistä tavoitetta ehkäistä pelaamisesta aiheutuvia haittoja nyt lausunnolla oleva esitys uhkaa lisätä niitä. Pelihaittojen näkökulmasta keskeisin ongelma on, että ei ole mahdollisuutta asettaa pelijärjestelmän kattavasti pelaajakohtaisia kulutus- ja rahansiirtorajoja.
2) Myönteistä esityksessä on se, että siinä esitetään luonnokseen nähden konkreettisempia toimenpiteitä ja erillisiä säännöksiä koskien muun muassa markkinointia ja sponsorointia. Erityisen tärkeänä pidämme sponsorointia koskevia rajoituksia liittyen nuoriin henkilöihin.
3) Huoli siitä, että arpajaislain esitetty muutos aiheuttaa yhteiskunnalle enemmän kustannuksia kuin siitä koituvia tuloja, on edelleen ajankohtainen. On odotettavissa, että ongelmapelaamiseen liittyvä avun tarve kasvaa, ja saman aikaisesti apua tuottavien sote-järjestöjen rahoitusta leikataan.

Hyvinvointiala HALI ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi.

Hali on antanut elokuussa 2024 lausuntonsa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuimme tuolloin, että vastoin hallitusohjelman keskeistä tavoitetta ehkäistä pelaamisesta aiheutuvia haittoja, ehdotus uhkasi merkittävästi lisätä niitä. Nyt lausuttavana olevaan esitykseen on tehty oikean suuntaisia muutoksia, mutta riski sille, että pelaamisesta aiheutuvat haitat kasvavat merkittävästi, on edelleen olemassa.

Nyt lausuttavana olevassa esityksessä pelaajakohtaiset kulutus- ja rahansiirtorajat poistuisivat käytöstä ja uutena sääntelyratkaisuna esitetään muun muassa yhtiökohtaisia rahansiirtorajoja, velvollisuutta tarjota pelaajille mahdollisuutta asettaa itse rajoituksia sekä bonus- ja markkinointirajoituksia. Luonnokseen nähden on myönteistä, että nyt esitetään konkreettisempia markkinointia, vaikuttajamarkkinointia, sponsorointia, bonusetuja koskevia toimenpiteitä.

Hali pitää esitettyjen sääntelyratkaisujen suuntaa oikeana. Niillä voidaan jossain määrin ehkäistä pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja. Mutta, kuten esityksessäkin todetaan, tutkimustiedon perusteella tiedetään, että yhtiökohtaisilla rajoituksilla ja pelitoimijoiden itse määrittämillä toimilla on hyvin rajallisesti vaikutuksia pelihaittoihin.

Esityksen mukaan sponsorointia ei saisi kohdistaa tapahtumiin, sarjoihin, tuotteisiin tai sisältöön, jotka on suunnattu tai tarkoitettu alle 18-vuotiaille. Pidämme nuorten henkilöiden pelihaittojen ehkäisyn näkökulmasta erityisen tärkeänä näitä sponsorointiin liittyviä rajoituksia ja kieltoja.

Aiemmassa lausunnossamme esittämä huoli siitä, että muutos aiheuttaa kustannuksia yhteiskunnalle siitä koituvia tuloja enemmän, on edelleen ajankohtainen. On epävarmaa pystyvätkö kaikki hyvinvointialueet tuottamaan jatkossa riittävästi ja oikea-aikaisesti päihde- riippuvuushoitoja peliongelmista kärsiville. Heidän tunnistamisensa hyvinvointialueen palveluissa ei ole vielä riittävällä tasolla. Hyvinvointialueiden ammattilaisten osaamisen kasvattaminen ja palveluiden kehittyminen tulee viemään oman aikansa.

Hali katsoo, että THL:n rooli ja siihen tehdyt tarkennukset ovat tarpeellisia, kuten oikeus pelaamiseen ja markkinointiin liittyvien tietojen saantiin sekä rahapelihaittoihin liittyvien ennaltaehkäisevien ja korjaavien palvelujen toimista muodostuvan kokonaisuuden koordinaatiovastuu. Rahapelihaittojen ehkäisy sekä ongelmapelaamisen hoito ja kuntoutus muodostavat monitahoisen kokonaisuuden, jossa toimijoina ja palvelujen tuottajina ovat niin hyvinvointialueet, kunnat kuin järjestötkin.

Kunnioittavasti,

Sanna Aunesluoma
toimitusjohtaja
sanna.aunesluoma@hyvinvointiala.fi

Lisätietoja:

Anneli Pahta
johtava asiantuntija
anneli.pahta@hyvinvointiala.fi